

ת"פ 29921/12-18 - מדינת ישראל נגד יזום ניהול וביצוע י. נ. ו. ב. בניה ופתוח בע"מ, שגיא לנצ'נר

בית הדין האזורי לעבודה תל אביב

ת"פ 29921-12-18

15 אפריל 2020

לפני:

כב' השופטת דפנה חסון זכריה

1. יזום ניהול וביצוע י. נ. ו. ב. בניה ופתוח בע"מ
2. שגיא לנצ'נר
ע"י ב"כ: עו"ד כפיר זאב ועו"ד ליהי בכר

המבקשים:
(הנאשמים)

-

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד חניה אנטואנט

המשיבה:
(המאשימה)

החלטה

1. לפני בקשת הנאשמים להורות על ביטול כתב האישום שהוגש כנגדם.

2. הנאשמת 1 היא חברת בניה פרטית, והנאשם 2 הוא בעל המניות בה ומנהלה.

בזמנים הרלבנטיים לכתב האישום ביצעה הנאשמת 1 עבודות בניה באתר בכפר סבא (להלן - **האתר**).

3. העבירות המיוחסות לנאשמים בכתב האישום הן עבירות בטיחות בעבודה, כמפורט בסעיפים 80, 191 ו-225 לפקודת הביטחות בעבודה (נוסח חדש), תש"ל-1970, ובתקנות 186 (א) ו-163 לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), תשמ"ח-1988.

4. ע"פ הנטען בכתב האישום, מכונת ההרמה שהיתה מצויה באתר לא היתה תקינה; לא הותקן באתר ארגז עזרה ראשונה; והאביזרים והמתקנים החשמליים באתר הוחזקו באופן בלתי תקין ובניגוד להוראות חוק החשמל ולתקנותיו.

עיקר טענות הצדדים

עיקר טענות הנאשמים

5. לטענת הנאשמים, העובדות בכתב האישום אינן מגלות עבירה, ומשכך יש להורות על ביטולו מכח סעיף 149(4) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן- **החסד"פ**).

באשר לאישום הנוגע להעדרו של ארגז עזרה ראשונה באתר, נטען כי לא נעשתה בדיקה ממצה לבחינת הימצאותו, וכי לו זו היתה נעשית, הרי שהיא היתה מעלה כי מצוי באתר ארגז עזרה ראשונה. מדוח החקירה עולה כי המפקח מטעם המאשימה תישאל בעניין זה את מר חאג' יחיא בלבד, והעובדה שזה לא ידע היכן מצוי הארגז, אין בה לבדה כדי להעיד על כך שלא היה מצוי באתר ארגז עזרה ראשונה. מר אליסזדה לא נשאל בעניין זה, וככל שהיה נשאל, היה מניח את דעתו של החוקר.

הנאשמים הוסיפו כי לאחר הביקור לא ניתן צו בטיחות, עובדה שיש בה כדי להעיד על כך שהמאשימה עצמה סברה כי לא נעברה עבירה.

באשר לאישום בדבר אחזקת אביזרים ומתקנים חשמליים באופן בלתי תקין ובניגוד לדרישות חוק החשמל, נטען כי האישום מבוסס על צילום של כבל חשמלי פגום שהיה על הרצפה. אלא שתקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), תש"ן-1990, קובעות כי חל איסור על שימוש והולכת חשמל באמצעות כבל חשוף. מכאן, שאחזקת כבל פגום שאינו מחובר למקור של מתח חשמלי, אינה מהווה עבירה.

מדוח החקירה לא עולה כי התמונה שעליה מבוסס האישום (נספח ו' לבקשה) אכן צולמה באתר, ואף אם זו צולמה באתר, הרי שממילא הצילום אינו מהווה הוכחה לכך שהכבל היה מחובר למקור מתח חשמלי, או כי נעשה בו שימוש.

הנאשמים הוסיפו, כי מר אליסזדה ומר חאג' יחיא לא נחקרו בהקשר זה, ומכאן שאף לדידו של המפקח לא נעברה עבירה.

6. בנוסף טענו הנאשמים, כי יש לבטל את האישום מחמת אכיפה בררנית. לטענתם, מפרסום באתר המקוון של משרד העבודה עולה כי במקרים בהם התבצעו עבירות דומות ואף חמורות יותר בהשוואה לאישומים המיוחסים להם, נקטה המאשימה בכלי של הסדר מותנה חלק הגשת כתב אישום, וכי כך היה עליה לפעול אף במקרה זה.

הנאשמים הוסיפו, כי פנו לגב' רונית ספיר, מנהלת תחום העמדת מידע לציבור במשרד העבודה, בבקשה לקבלת מידע הכח חוק חופש המידע, תשנ"ח - 1988 וכי מתשובתה עולה כי בשנים 2015-2019 נפתחו עשר חקירות בלבד, שעניינן עבירות לפי תקנה 163 לתקנות הביטוחות בעבודה, שמתוכן הוגשו ששה כתבי אישום בלבד. שני תיקים בלבד נוהלו בבית הדין לעבודה והסתיימו אמנם בהרשעה (ת"פ (ב"ש) 52677-08-18 **מדינת ישראל - איציק חיזיה חברה לעבודות בניה**; ת"פ (חי') 26673-05-16 **מדינת ישראל נ' אחים פתחי חברה לבניה בע"מ**) אלא שלהבדיל מהמקרה דכאן, במקרים אלה ביצעו הנאשמים ריבוי עבירות, ולא עבירה אחת בלבד, כבענייננו.

בנוסף נטען, כי הגשת האישום עומדת בניגוד למדיניות המאשימה לפיה יש לפתוח בחקירה פלילית אך במקרים בהם

נמצא כי הליקויים חוזרים על עצמם, ולא במקרה של ליקוי בודד, כמו במקרה דכאן, וכך אף העיד חוקר המאשימה, מר יוסי מרבנט, בהליך פלילי אחר שהתנהל בבית הדין (ת"פ (חי) 14802-04-17). כתב האישום מייחס לנאשמים שלש עבירות שהתגלו כולם בביקור אחד, ומשכך ברי כי הגשת כתב האישום יסודה באכיפה בדרנית פסולה ומפלה.

במסגרת תשובה שהוגשה לתגובת המאשימה הוסיפו הנאשמים כי הפסיקה העדכנית מחילקה את דוקטרינת ההגנה מן הצדק ביד רחבה, ולא רק במקרים חריגים. המאשימה לא התנהלה באופן סביר ונקטה במדיניות מפלה, בפרט משעה שבהתאם לפרסומי משרד העבודה, במקרים בהם בוצעו עבירות דומות ואף חמורות יותר, נקטה המאשימה בכלי של הסדר מותנה. משכך אף לא עומדת למאשימה חזקת התקינות המנהלית. בנוסף נטען, כי בניגוד לטענת המאשימה, ההסדרים נעשו בשנים 2015-2019, ולא כפי שנטען בתגובת המאשימה.

7. לבסוף טענו הנאשמים, כי יש לבטל את כתב האישום מאחר שזה הוגש בשיהוי חמור, שכן המפקחים מטעם המאשימה ביקרו באתר ביום 23.6.2016, ואילו כתב האישום הוגש ביום 17.12.18, כשנתיים ומחצה לאחר מכן.

הנאשמים הפנו להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.1202 שעניינה "משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום" במסגרתה נקבע כי בעבירות מסוג עוון יש לפעול לסיום הטיפול בתיק בתוך 12 חודשים.

עיקר טענות המאשימה

8. לטענת המאשימה, אין לבטל את האישום מכח סעיף 149(4) לחסד"פ, שכן מקומן של טענות הנאשמים הוא בשלב הראיות, לאחר חשיפתו של בית הדין למלוא התשתית הראייתית, ולאחר התרשמותו הבלתי אמצעית מעדי התביעה, ולא בשלב זה של ההליך. המאשימה הוסיפה, כי הראיות עליהן הצביעו הנאשמים הן חלקיות בלבד, ובמהלך דיון ההוכחות תובא בפני בית הדין מלוא התשתית הראייתית.

המאשימה טענה כי אף לגופו של עניין, אין בסיס לטענת הנאשמים. באשר לאישום הנוגע לאי התקנת ארגז של עזרה ראשונה, נטען כי תכלית החוק היא להבטיח כי תוגש עזרה ראשונה במקרה הצורך. מר חאג' יחיא הוא הגורם שמונה ע"י הנאשמת לשמש כאחראי על התקנת ארגז העזרה הראשונה, ואם גורם זה אינו יודע היכן ממוקם הארגז, ברי כי לא ניתן יהא להגיש עזרה במקרה הצורך, ולממש את תכלית החקיקה.

באשר לאישום הנוגע לכבל החשמל טענה המאשימה, כי בדוח צוין כי הכבל המאריך נמצא פגום בעת הביקורת שנערכה באתר, וכי הנאשם 2 לא הכחיש בחקירתו שהכבל אכן היה תקול, אלא שלטענתו הדבר טופל מיידית. הימצאותו של כבל חשמל פגום באתר, מהווה הפרה של תקנת 163 לתקנות הבטיחות, ואין מקום להידרש בהקשר זה לתקנות הבטיחות בעבודה (חשמל) תש"ן-1990. המאשימה הוסיפה, כי חזקה שכבל החשמל היה מצוי באתר לשם שימוש בו, כי אין נפקא מינא האם הכבל היה למקור של מתח חשמלי אם לאו, וכי הפרשנות המוצעת על ידי הנאשמים מרוקנת את התקנה מתוכן.

9. באשר לטענה בעניין הגנה מן הצדק, טענה המאשימה כי בדיון מיום 5.11.19 כבר ניתנה החלטה לפיה הנאשמים רשאים להעלות טענה זו במהלך דיון ההוכחות, ולא בשלב המקדמי. המאשימה הוסיפה, כי הפעלת סעד

של ביטול כתב אישום בגין טענת הגנה מן הצדק ייעשה במקרים נדירים ובנסיבות חריגות בלבד, שהמקרה שלפנינו אינו נמנה עליהם.

המאשימה הוסיפה, כי ההסדרים שצורפו לבקשה לביטול כתב האישום אינם מעידים על אכיפה בררנית, כי כל מקרה נבחן לגופו ובהתאם לנסיבותיו, וכי אין מקום לניסיון המבקשים להמעיט מחומרת העבירות המיוחסות להם. בנוסף, ההסדרים שצורפו לבקשה הם מהשנים 2010-2017, ואילו כתב האישום בהליך זה הוגש בסוף שנת 2018. עוד טענה המאשימה, כי כל בקשה להמרת כתב אישום בהסדר מותנה נבחנת לגופה, בהתאם לנסיבותיה, להתאמתה לתיקון 66 לחסד"פ ולהנחית היועץ המשפטי לממשלה, ובשים לב לאינטרס הציבורי. במקרה דנן, מיוחסות לנאשמים עבירות על פקודת הבטיחות בעבודה ועל תקנות הבטיחות בעבודה, שאין להקל בהן ראש. תאונות קטלניות בתחום בטיחות בעבודה הפכו בשנים האחרונות ל"מכת מדינה", הגורמת לקיפוח חייהם של אלפי נפגעים מדי שנה. כמו כן, עלותן של תאונות אלה למשק נאמדת במיליארדי שקלים בשנה. בנוסף נטען, כי בתקופה אליה התייחסה הבקשה למתן מידע לא נעברו עבירות על הוראות התקנות בדבר ארגז עזרה ראשונה ובדבר מכונת ההרמה, וזו הסיבה בשלה לא הוגשו כתבי אישום בגין עבירות אלה בתקופה עליה הצביעו הנאשמים, ולא אכיפה בררנית.

באשר לטענה לפיה מדיניות המאשימה היא להגיש כתב אישום מקום בו מדובר בליקויים החוזרים על עצמם, נטען כי המאשימה לא סתתה ממדיניותה, שכן מדוח החקירה שצורף לבקשה (נספח א') עולה כי פעולות החקירה בעניינם של הנאשמים החלו עוד ביום 21.9.15, ואילו כתב האישום הוגש לאחר שנמצאו ליקויים רבים בהתנהלות הנאשמים, כמפורט בדוח.

10. באשר לטענת השיהוי נטען כי על פי הדין, תקופת ההתיישנות על עבירות מסוג עוון היא 5 שנים. בתיק בוצעו פעולות חקירה רחבות היקף, שהחלו, כאמור, ביום 21.9.15, והסתיימו בינואר 2017, מועד בו התיק הועבר למחלקה המשפטית. בנסיבות אלה, ובשים לב להיקף חומרי החקירה בתיק, פרק הזמן במהלכו התגבשה ההחלטה על הגשת כתב אישום, עומד במבחן הסבירות ואין מדובר בשיהוי בלתי סביר, המצדיק את ביטולו.

11. לבסוף טענה המאשימה, כי באיזון שבין האינטרס האישי של הנאשמים לבין האינטרס הציבורי בקיומו של הליך פלילי בעבירות מושא הליך זה, האינטרס הציבורי גובר.

דין והכרעה

הטענה לביטול כתב האישום מכח סעיף 149(4) לחסד"פ

12. סעיף 149 (4) לחוק סדר הדין הפלילי קובע כדלקמן:

"לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן -

עמוד 4

(1) ...

(4) העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה

13. בית המשפט יורה, אפוא, על ביטול כתב האישום רק מקום בו גם אם יודעה הנאשם בכל העובדות המפורטות בכתב האישום, לא היה בסיס להרשעתו.

14. לא זה מצב הדברים בענייננו.

15. עיון בסעיף 4 לכתב האישום מעלה כי העובדות המתוארות בו מהוות עבירות על פי פקודת הביטוח בעבודה (נוסח חדש), תש"ל - 1970, ותקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בנייה), תשמ"ח - 1988.

16. לא נעלמו מעיני טענות הנאשמים לפיהן לא די בדוחות החקירה והפעולה שערכה המאשימה, שאותן הם צירפו לבקשתם, כדי לעמוד בדרישות החוק. אלא שטענות אלה מקומן להתברר בשלב ההוכחות, ולא במסגרת טענה מקדמית לפיה העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה.

17. כמו כן, אין מקום לקבוע, כבר בשלב זה של ההליך, ורק על סמך הראיות החלקיות שצורפו לבקשה, ובטרם הונח בפני בית הדין מלוא חומר הראיות, כי ככל שיעלה בידי המאשימה להוכיח את העובדות המתוארות בכתב האישום במידת ההוכחה הנדרשת בהליך פלילי, יזוכו הנאשמים.

18. משכך, הבקשה המקדמית לביטול כתב האישום מכח סעיף 149(4) לחסד"פ - נדחית.

הטענה בדבר אכיפה בררנית

19. אף לא מצאתי לקבל את טענות הנאשמים לפיה יש מקום להורות על ביטול כתב האישום בשלב זה של ההליך, מחמת אכיפה בררנית.

20. שיקול דעתו של תובע במשפט פלילי הוא שיקול דעת מנהלי ומשכך החלטה על הגשת כתב אישום צריכה לעמוד באמות המידה של המשפט המנהלי (ע"פ 6328/12 מדינת ישראל - פרץ (מיום 10.9.13) (להלן - "עניין פרץ").

21. על פי המודל המינהלי של טענת ה"הגנה מן הצדק", המעוגנת בהוראת סעיף 149(10) לחסד"פ, הוקנתה לבית המשפט הסמכות להפעיל ביקורת שיפוטית על רשויות התביעה והחקירה, מקום בו ההליך המנהלי של קבלת ההחלטה להעמיד אדם לדין עומד בסתירה מהותית לעקרונות של "צדק והגינות משפטית" (כלשון סעיף 149(10) לחסד"פ). מקום בו נטענת טענה של "הגנה מן הצדק" מן הראוי לבחון את מידת "נפסדותה" של התנהגות הרשות בנפרד משאלת אשמתו או חפותו של הנאשם, שהרי גם אם אשמתו גלויה וברורה על פני הדברים,

אין בכך כדי למנוע ממנו מלהנות מ-"הגנה מן הצדק", אם נתקיימו הנסיבות המיוחדות המצדיקות זאת (בג"צ 1563/96 כץ - היועץ המשפטי לממשלה פ"ד נה (1) 529, 549 - 550).

22. אכיפה בררנית מהווה את אחד הביטויים של טענת ה"הגנה מן הצדק" ומהותה היא אכיפת הדין נגד אדם אחד והימנעות מאכיפתו נגד אחר, ללא טעם ענייני להבחנה ביניהם (עניין פרץ; בש"פ 7148/12 עז אל דין כנאנה - מדינת ישראל (14.10.2012)).

23. בעפ"א 43130-02-14 מדינת ישראל - אלירן דואב (09.09.15) (להלן- הלכת דואב) נקבע כיבירור טענת הגנה מן הצדק מסוג אכיפה בררנית, תיעשה בשלב ההוכחות, ולא בשלב המקדמי של ההליך, וכך אף נקבע בהחלטת חברי, כב' השופט שגב, בהחלטה מיום 5.11.2019.

24. משכך, ומאחר שהנאשמים לא השיגו על ההחלטה בדרכים המקובלות, הרי שדין הבקשה לביטול כתב האישום בשלב זה של ההליך, מחמת אכיפה בררנית - להידחות.

25. באשר לבחירתה של המאשימה לנקוט בהליך הפלילי חלף ההליך המנהלי- מדובר בפרורגטיבה המסורה לגורמי האכיפה, בהתאם למדיניות משפטית ולכללים מנחים מטעם היועמ"ש, שלא מצאתי מקום להתערב בה. לאמור לעיל יש להוסיף, כי למאשימה עומדת חזקת התקינות המנהלית, ומכל מקום, העובדה שכתב האישום מייחס לנאשמים ריבוי עבירות ולא רק עבירה אחת, מצביעה על כך שהחלטת של המאשימה לבכר את ההליך הפלילי על פני ההליך המנהלי, סבירה, ומכל מקום, אין היא מצדיקה את התערבות בית הדין.

טענת השיהוי

26. אף לא מצאתי לקבל את טענת הנאשמים לפיה יש להורות על ביטול כתב האישום מחמת השיהוי בהגשתו, וזאת חרף חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות המיוחסות לנאשמים ועד למועד הגשת כתב האישום.

27. באוגוסט 2008 יצאה הנחיית היועץ המשפטי לממשלה (4.1202) שעניינה: **משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום** (להלן - "הנחיית היועמ"ש")

28. בדברי המבוא להנחיה, נקבע כדלקמן:

"כחלק מהרצון לייעל את ההליך הפלילי, קיימת חשיבות רבה בקיצור משך הזמן הנדרש לחקירה המשטרתית של חשודים בעבירה, להכנת כתב אישום על ידי המשטרה או פרקליטות המדינה ולדין בבית המשפט עד הכרעת הדין. הליכים פליליים מהירים, הממחישים היטב את הקשר בין העבירה לבין העונש, יש חשיבות רבה כגורם מחנך ומרתיע, כלפי עבריינים ואף כלפי הציבור, ואילו הליכים פליליים המגיעים לכלל דיון

והכרעה בבית המשפט זמן רב לאחר מועד העבירה, לעיתים קרובות אין אפשרות לקיים אותם כראוי. ככל שעובר הזמן כך גדל הקושי להביא ראיות מלאות ואמינות. בכך יש להכביד על ניהול המשפט, לעיתים על התביעה ולעיתים על ההגנה, אולי אף יותר על התביעה, שכן עליה מוטל להוכיח את האשמה מעל לכל ספק סביר. כמו כן, בית המשפט הגוזר עונשו של עבריין זמן רב לאחר מועד העבירה עשוי להתחשב בזמן שעבר כדי להקל בעונש, עד כדי כך שלעיתים העונש נראה בלתי הולם את העבירה, וערכו כגורם מחנך ומרתיע נפגם במידה רבה. זאת בין היתר, משום שהזמן בו נתון אדם להליכי חקירה ומשפט נחשב לעינוי דין ומקובל לראות בו עונש כלשעצמו". (סעיף 1(א) להנחיית היועמ"ש).

ובהמשך -

"... חלוף הזמן יכול להשפיע גם על זכרונם של העדים ועל האפשרות לסמוך על עדויות מלאות ואמינות..."

(סעיף 1(ב) להנחיית היועמ"ש).

"... על יסוד טעמים אלה וכעניין שבמדיניות, חלוף זמן רב מאז החלה החקירה עשוי לעיתים להיות שיקול לסגירה של תיק פלילי או להימנעות מהגשת ערעור. זאת כאשר השיהוי נגרם בשל אופן הטיפול בתיק על ידי המשטרה או על ידי פרקליטות המדינה, ללא צורך או צידוק בנסיבות המקרה, ובהיעדר שיקולים מיוחדים הדורשים את המשך ההליכים, כמו החומרה הרבה של העבירה או סיכון רב לציבור"

(סעיף 1(ג) להנחיית היועמ"ש)

29. בפרק 3 להנחיות, שעודכנו בשנת 2014, ועמדו בתוקפן במועד הגשת הבקשה, נקבע כי פרק הזמן המירבי לסיום הטיפול בעבירות מסוג עוון, ממועד מסירת תיק החקירה לתובע ועד לקבלת ההחלטה על הגשת כתב אישום או על אי הגשתו, הוא 12 חודשים^[1].

30. בהנחיות אלה תלו הנאשמים את יהבם, וטענו, כי על אף האמור בהן, הוגש כתב האישום כשנתיים ומחצה לאחר ביקור מפקחי המאשימה באתר.

31. אלא שעיון בהנחיות היועמ"ש מעלה כי לא נקבע בהן כי חריגה מלוח הזמנים תוביל לביטולו של כתב האישום. הטיפול בחריגות אלה הוא פנימי בלבד והסמכות לקבוע אם שיהוי מסוים מצדיק את ביטול כתב האישום, מסורה לערכאה השיפוטית.

32. במאמר מוסגר ייאמר, כי ההנחיות קובעות את פרק הזמן לטיפול בתיק ממועד מסירת תיק החקירה לתובע האחראי על גיבוש ההחלטה בתיק, ולא ממועד ביצוע העבירה המיוחסת לנאשמים, כפי שטענו הנאשמים.
33. הגם שאין לקבל את טענת הנאשמים לפיה יש להורות על ביטול כתב האישום מכוח הנחיות היועמ"ש, הרי שעדיין יש לבחון את טענת השיהוי שהעלו הנאשמים, על פי דיני השיהוי הרגילים.
34. בהתאם לדין, גם אם טרם חלפה תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק, מוסמך בית המשפט לדחות תובענה מחמת שיהוי הן במישור האזרחי (הסיפא לסעיף 2 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958) והן במישור הפלילי (סעיף 9(א) לחסד"פ). בבסיס הוראות חיקוק אלה עומדים ארבעה טעמים מרכזיים (ישגב נקדימון, **הגנה מן הצדק** (מהדורה שנייה), 2009 עמ' 349-350):
- (א) האינטרס הציבורי של שכחה, מחילה ויציבות חברתית. אינטרס זה מגלם עיקרון, לפיו בחלוף הזמן הולך ופג העניין הציבורי שבהעמדת העברין לדין, עד אשר ניהול ההליך הפלילי בעניינו מתייתר.
 - (ב) הזכות לסיום מהיר של ההליך הפלילי על כל שלביו, נוכח המתח נפשי בו נתון נאשם, הסטיגמה החברתית הנלווית למעמדו של מואשם בפלילים, שיבוש אורחות חייו של הנאשם ושל משפחתו והמשאבים שנאשם צריך להשקיע בהגנתו.
 - (ג) הצורך בבירור האמת והחשש שבחלוף הזמן זכרונם של עדים מתעמעם. כמו כן, אין לדרוש מנאשמים לשמור על מסכת הראיות שלהם זמן רב לאחר ביצוע העבירה.
 - (ד) תועלתנות- תקופת ההתיישנות ממריצה את רשויות אכיפת החוק לסיים את טיפולן במהירות.
35. מדברי המבוא להנחיית היועמ"ש, שצוטטו לעיל, עולה, כי טעמים דומים, הם אף אלה העומדים בבסיס הנחייה זו.
36. העולה מהמקובץ, כי אף אם טרם חלפה תקופת ההתיישנות הסטטוטורית של העבירה המיוחסת לנאשם, רשאי בית המשפט להורות על ביטול כתב אישום, ככל שימצא כי כתב האישום הוגש בשיהוי בנסיבות בלתי מוצדקות או באופן הפוגע בזכות הנאשם למשפט הוגן.
37. ואולם, במקרה שלפני, סבורני כי פרק הזמן שחלף מאז מועד סיום החקירה ועד למועד הגשת כתב האישום אינו מצדיק את ביטול כתב האישום.
38. הנאשמים לא הצביעו על נזק קונקרטי שעלול להיגרם להם בשל חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות המיוחסות להן, ועד למועד הגשת כתב האישום.
39. הנאשמים אף לא הסבירו כיצד הגנתם תקופה בשל חלוף הזמן ממועד הביקורת ועד למועד הגשת כתב האישום ואף לא טענו כי בפרק הזמן שחלף ממועד ביצוע העבירות המיוחסות להם יש כדי לגרום לנזק בפן הראייתי או כדי

לקפח את הגנתם. אדרבא: הנאשמים טענו טענות לגופו של עניין, על סמך הראיות שצורפו לבקשה, ואף טענו על סמך אותן ראיות, כי יש להורות על ביטול כתב האישום, מאחר שהיסוד העובדתי של העבירות המיוחסות להם, לא הוכח.

40. אף לא התרשמתי כי חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירות המיוחסות לנאשמים ועד למועד הגשת כתב האישום עלול להקהות את האפקטיביות שבענישה ולפגוע בערכה כגורם מחנך ומרתיע.

41. בנוסף, לא התרשמתי כי התביעה נקטה בסחבת או בגרירת רגליים עד כי מתקבלת תמונה של "התנהגות בלתי נסבלת של הרשות"; ואף לא עולה כי פרק הזמן שחלף עד להגשת כתב האישום גרם לנאשמים עינוי דין המצדיק את ביטול כתב האישום.

42. לכל האמור יש להוסיף, כי הגם שיכול, ואף ראוי היה להחיש את משך הזמן עד למועד הגשת כתב האישום, הרי שבשקילת אורך תקופת השיהוי אל מול חומרת העבירות המיוחסות לנאשמים, סבורני כי האחרונה גוברת.

43. פגיעות קשות של עובדים בענף הבניה, הן חלק מתופעה קשה ומדאיגה של ריבוי תאונות בענף זה, שנתונים אודותיה מתפרסמים לאחרונה, חדשות לבקרים.

44. דיני הבטיחות בעבודה וחוקי הפיקוח על הבטיחות בעבודה נועדו להבטיח סביבת עבודה בטוחה, למנוע תאונות עבודה ולשמור על חיינו ושלמות גופו של מי שנמצא בעבודה ומבצע את עבודתו (ע"א 7130/01 **סולל בונה ותשתיות בע"מ - תנעמי**, פ"ד נח(1), כב' השופט טירקל).

45. אך בעת האחרונה קבע בית המשפט העליון (רע"פ 2327/19 **גוז מרסלו אדוארדו - מדינת ישראל** (19.5.19) כי:

"למרבה הצער למרות החשיפה הציבורית לתאונות הרבות בענף הבניה ולתוצאות הטרגיות של תאונות אלה עדין יש המזלזלים בהנחיות הבטיחות - דבר הגובה מחיר רב בחיי אדם. תאונות אלה הגובות חיי אדם אינן כורח המציאות או גזרה משמיים והן ממחישות את הצורך להקפיד הקפדה יתירה על קוצו של יו"ד בכללי הבטיחות הבניה אשר נועדו לשמור על שלומם וביטחונם של העובדים בענף. ענישה הולמת ומרתיעה בשל הפרת כללי הבטיחות נחוצה לשם הגברת ההרתעה ויש בה כדי לבטא את החומרה הרבה שיש לראות באי ציות לכללי הבטיחות בענף הבניה".

46. אף בבג"ץ 5215/17 **קו לעובד - משרד העבודה והרווחה** (7.4.19), שניתן אף הוא לאחרונה, נקבע כי:

"חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן: חוק הפיקוח או החוק) נועד

להגן על שלומם ובטיחותם של עובדים ועוברי אורח במקומות עבודה. שרת העבודה (כתוארה אז) גולדה מאיר היטיבה לתאר את תכליתו בעת הדיון שהתקיים במליאת הכנסת ביום 24.5.1954 לקראת הצבעה על הצעת החוק ב"קריאה ראשונה":
הפועל העברי ידע מאז ומתמיד לעמוד על תנאי עבודה, על תנאים סוציאליים כגון חופשה שנתית, תגמולים וכו', אך לא תמיד ידע לעמוד על זכותו העיקרית, היינו על זכותו לחיות, לפרנס את עצמו ואת משפחתו ולא להיות לנכה ולא להביא את אשתו לידי אלמנות ואת ילדיו לידי יתמות, מסיבות שאפשר למנוע בעדן [...] אין להשלות עצמנו באמונה, שאם ינקטו אמצעי זהירות מאכסימליים והמנגנון שהחוק בא להקימו יהיה היעיל ביותר - נמנע את כל התאונות. מה שאפשר לעשות הוא למנוע את התאונות שיד אדם בהן" (ד"כ התשי"ד 1739-1741).
הדברים יפים ממש כביום אמירתם - ואין צריך לומר שכך הוא לגבי כלל העובדים הבונים את הארץ, מכאן ומשם."

הדברים נקבעו, אמנם, ביחס לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד - 1954, ואולם הם יפים גם לענייננו.

47. נוכח כל האמור, ובשים לב לחומרת העבירות המיוחסות לנאשמים, סבורני כי אין מקום לבטל את האישום אך בשל פרק הזמן שחלף.

48. עם זאת, ככל שהנאשמים יורשעו בסופו של דבר (ובשלב זה, אין בית הדין יכול, כמובן, להביע דיעה לכאן או לכאן), הרי שהצדדים יהיו רשאים לשוב ולהעלות טענותיהם בהקשר זה, והדבר יישקל במסגרת גזר הדין.

סוף דבר

49. הבקשה למחיקת כתב האישום - נדחית.

ניתנה היום, כ"א ניסן תש"פ, (15 אפריל 2020), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.

[1]במרס 2020 עודכנו ההנחיות פעם נוספת, ונקבע בהן, כי משך טיפול התביעה בעבירה מסוג עוון לא יעלה על 18 חודשים (סעיף 4(2) להנחיות).